

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

§. I.

CVM AVTEM seueritas heroicæ ad eam perfectionis iam cessauerit, liceatque nunc Sacerdotibus & Ecclesiasticis propria aliqua possidere: expediat explicare, quamnam perfectionem in hac rerum possessione habere debeant, accedentes, quantum fieri poterit, & gradus ipsorum exigit, ad paupertatem spiritus, quam professi sunt Regulares. Hæc enim virtus, ut tertio tomo est dictum, varios habet gradus, etiam in ipsis Religiosis; alios alijs seueriores: & in suo gradu etiam pertinet ad Ecclesiasticos. Qui duo genera bonorum temporalium habere possunt: quædam ex patrimonio proprio, quorum habent verum Dominium, ac proinde possunt liberè de eis disponere, more Sæcularium: seruatis tamen Regulis prudentiæ, quæ dux est bonorum operum, & medium adhibet in omnibus rebus; & Ecclesiasticis maiorem adhibet exactiorem, quam sæcularibus, ratione status sui perfectioris, ut mox videbimus. Alia bona possident ex redditibus Ecclesiasticis, quos eis assignat Ecclesia ratione officij & muneris, quod in ea gerunt: quales sunt Decimæ, & reliqua Beneficij, Præbendis, & Episcopatibus annexa. Quorum bonorum, ut grauiissimi Doctores affirmant, Ecclesiastici non verum dominium, sed tantum usum fructum, & administrationem habent, tanquam fideles administratores & dispensatores Christi Domini nostri, eiusque Ecclesiæ: cuius voluntas est, ut ipsi ad seipsos, domum, & familiam suam alendos quod decens est, expendant; reliquum verò intelligant, non esse ipsorum, sed pauperum; ac proinde teneri illud exponere in elemosynas, piæque alia opera Diuini cultus. Et hac ratione Ecclesiastici profitentur veram paupertatem, cum huiusmodi bonorum dominio verè careant, solumque habeant usum cum onere ex recta iustitia distribuendi, quod ipsis superest. Quamuis tamen Ecclesiastici Deum timentes, propriamque perfectionem ex animo optantes, sententiam hanc tanquam securiorem eligant; & iuxta eam se gerant, ut sanctitatem obtineant, quam sectantur. Iam tamen tanquam valde probabile receptum est: ipsos habere verum dominium reddituum huiusmodi Ecclesiasticorum; nec teneri ex iustitia, quæ malè expenderint restituere. Habent tamen dominium quantum ad usum adstrictum & limitatum iuxta Sacrorum Canonum Decreta, ut sensim explicabimus.

IMPRIMIS, ut à remotioribus re aggrediamur: Ecclesiastici in utroque genere bonorum temporalium seruare debent paupertatem spiritus cum omni sua perfectione, quoad affectum interiore, mortificantes viriliter quamcunque cupiditatem, & inordinatum ad bona, quæ iam habent, aut habere fatagunt, affectum; ita ut parati sint, ad ea deserenda, aut distribuenda, quandoque opus erit, ad obediendum Dei præceptis, & præstandum quod ipse eorum status requirit. Cum autem exile habent patrimonio,

Tract. 6. c. 5.

S. Thom.
 Quodlib. 6.
 a. 12. 2. 2. q.
 185. a. 7.
 Nauar. de
 redditibus
 Eccles. Et in
 Manu. c. 27
 n. 75.
 Sorus lib. 10
 de Insti. q. 4.
 a. 3. c. 4.
 Sarmiento
 Tractat. de
 redditib. Ec-
 cle. p. 4. l. 3.
 c. 6.
 Cordua.
 lib. 1. c. 18.
 Bannes. 2. 2.
 q. 23. a. 6.
 dubio vlti-
 mo. Et alii
 multi.

I

rimonium, aut redditus exiguos; plus horrere debent auaritiã, quæ prætextu necessitatis ad sustentationem decentem animum inuadere solet. Nam, vt non noceret moderata cura quærendi per bona media, quod est ad id necessarium; ita grauius offendit inordinata idem assequendi cupiditas. Quæ faciliè inclinatur ad quærenda etiam superflua; & per media ipso statu indigna. Si enim vniuersim & in omnibus hominibus verum est, quod Apostolus dixit: *a radicem omnium malorum esse cupiditatem*: quomodo non idem efficiet in Ecclesiasticis? Præclare id perpendit Sanct. Ambrosius in eum Apostoli locum, dicens: Nihil tam asperum, tamque perniciosum est, quàm si Ecclesiasticus, maximè qui in sublimi loco est, diuitijs huius sæculi studeat. Quia non solum sibi ipsi, sed & cæteris obest, contrariam enim formam dat hominibus; necesse est enim multos imitatores eius existere ad perditionem. Quantò enim honorificentior ordine est, tantò magis suadet, imitandum se, maximè in hac re, quæ in ista vita procliuius est. Nullum enim est malum, quod non possit admittere auaritia; est enim omnium malorum radix, vt voti sui compos euadat. Ex quo etiam prodeunt negotiationes in rebus profanis, contra dignitatis huius celsitudinem. Et interdum adeò crescit, vt, teste S. Augustino, etiam Simonæ sit radix in administratione sanctorum Sacramentorum. Quare summo studio oportet laruam huic hosti deponere, & perniciosam adeò radicem ex anima sua euellere, comprimendo, mortificando quamcunque cupiditatem, & inordinatum affectum in ea exurgentem; & amplectendo externam paupertatem in eo gradu, quo Deus vult, vt eam teneant: vt sit vera paupertas spiritus, & voluntati Diuinæ conformis; summas reputantes diuitias, propria ipsius status ministeria; & cum Sanct. Augustino dicentes: nihil habentes, omnia, Christum possidendo, simus possidentes: in quo omnia inueniemus.

Ex interiori hac reformatione orietur intentio pura, & ab omni temporalis lucri respectu in ipsis ministerijs expedita. Grauiissima enim est auaritiæ inordinatio, ea præstare, ob temporale stipendium præcipuè: quale est sacrum facere, præcipuè ob eleemosynam seu mercedem; accedere ad chorum ob solas distributiones; aut Canonicas horas legere ob redditus beneficij obtinendos. Rectæ enim rationi opponitur, quòd tam parui fiant ministeria adeò sacra, vt fiant præcipuè ob terrenos fines. Hæ sunt querelæ Domini Dei nostri de Sacerdotibus, & Leuitis antiquis, cum dixit: *b Quis est in vobis, qui claudat ostia, & incendat altare meum grauius? non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum; & munus non suscipiam de manu vestra*. Atque si dixisset: quamuis Ministri templi mei temporale stipendium pro suo labore accipiant, vt se alant: nolo tamè eos officium suum ob finem adeò vilem præcipuè facere; sed seruire mihi

a 1. Tim. 6
20.
Ibidem.

Serm. 37, ad
Fratres
tom. 10.

Suprà.

2.

b Malach.
1. 10.

gratis, eò quòd sim, qui sum; & propter beneficia, quæ illis præsto; & bona spiritualia & æterna, quæ illis conféro, & promitto. Non enim oblequia mihi placent ob tales fines præstita, & animo mercenario: ita vt, temporali illa mercede cessante, desinerent mihi seruire. Quærant primò obsequium meum, & tanquam accessorium respicere poterunt proprium commodum, & vilitatem. Ex quo facilè apparet lethale peccatum esse, huiusmodi munia tali intentione exequi: quando præceptum ad ea præstanda obligat. Nam, qui ordine Sacro insignitus Diuinum officium persolueret ea præcipuè intentione, vt beneficij sui redditus retineret; ita vt, hoc sine sublato, officium legere prætermitteret, lethaliter peccaret. Et si Parochus tali animo Sacramèta administraret, cum adest grauis necessitas, quæ illum ad id obliget; etiam peccaret lethaliter. Seruiant itaque Deo Ecclesiastici in suis ministerijs gratis, si perfecti esse volunt; ostendentes, se non seruire quasi seruos, aut mercenarios; sed quasi filios Dei; & Pastores gregis, cœlestis sui Patris. Et intelligant quòd magis ipsi à cupiditate expeditos se ostenderint; eò amplius Deum ad futurum ad temporales ipsorum necessitates reparandas, cum ea liberalitate, & in eo gradu, quo ad bonum ipsius animæ expedit. Et hanc existimat Sanct. Chrysostomus causam vnam fuisse, ob quam Spiritus Sanctus primis Christianis inspirauerit, vt venderent quæ haberent, & pretium ponerent ad pedes Apostolorum, vt ipsa experientiâ dilcerent Diuinæ prouidentie studium circa illorum sustentationem; & quod in hac vita centuplum eis redderet, quam eius gratiâ & amore reliquissent. Nec propter ea, quæ dicta sunt, censendi sumus neg. relictum esse, & ordinationi Diuinæ prouidentie conforme, petere & accipere stipendium, quod promore in Ecclesia datur ob Ecclesiasticorum ministeria; & fideles teneri ea illis date, nec eos cogere ad gratis seruiendum. Nam, vt Apostolus ait: *c. Qui bene præsumt Presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina.* duplicem appellat honorem (vt explicat Sanct. Thomas) reuerentiam eis debitam ob dignitatem Sacerdotum, & Magisterij; & ob stipendium ad victum & amicum eorum necessarium; & idè addit: *d. dicit enim Scriptura: non alligabit os boui trituranti; & dignus est operarius mercede sua. e. Et quis, inquit, militat suis stipendijs vnquam? quis plantat vineam, & de fructu eius non edit? quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? & qui spiritualia seminat non magnus est, si metat carnalia.* Et qui altari deseruiunt, cum altari participant; vt inde viuant. Hæc omnia (vt ait Apostolus) rationi & iustitiæ sunt consentanea: quamuis ipsemet, (vt altiozem sectaretur perfecti onem, & cor suum ostenderet ab huiusmodi commodis expeditum) non volebat talia stipendia accipere; sed laborabat manibus suis, vt ex illo labore viveret. Alij tamen Apostoli illud accipiebant ne valdè puro ac perfecto.

Hom. 53. ad
populum.
Vide Lorinū
in Act. 4. 35

c. 1. Tim. 5.
17.

Il è lam.
d. Et Deut.
25. 4.
Mat. 10. 10.
Luc. 10. 7.
e. 1. Corin.
9. 7. 11.

Neque hic aliud reijcimus ac damnamus, nisi quod huiusmodi lucra temporalia tanquam præcipuum finem Ecclesiastici ministri recipiant; quasi esset aliqua negotiatio & commercium; quòd est planè Evangelica puritate valde indignum. Propterea enim S. Hieronymus ad Nepotianum scripsit: Ne lucra sæculi in Christi quæras militia; nec plus habeas Sacerdos, quàm cum Clericus esse cœpisti. Negotiatorem Clericum, & ex inope diuitem factum, quasi quandam pestem fuge, facile enim suam auaritiam, prauosque mores tibi affricabit. Ignominia omnium Sacerdotum est proprijs studere diuitijs. Quæ sententia non reprobatur Decimas, redditus, & stipendia Beneficiorum; sed cupiditatem diuitias ex eis congregandi. Ac propterea valde suspecta sunt desideria, quibus moderni ECCLESIASTICI cupiunt, ad pinguiora beneficia & præbendas promoueri; etiam si alias sufficientem habeant sustentationem. Si enim alia ratio & motiuum non adsit, quàm quòd Episcopatus, aut præbenda sit pinguior; manifestum est ambitiosi animi indicium. Et quamuis desiderium illud obtegatur prætextu maiores eleemolynas faciendi, si redditus sint ampliores: DEVS tamen DOMINVS noster penetrabit oculis suis, an sub ouina pelle, & simplici lateat animus lupi esurientis, ad suam explendam cupiditatem.

EX DICTIS sequitur tertium documentum ex doctrina Sancti Hieronymi, vt Ecclesiastici, reformatâ intentione in suis ministerijs, etiam reforment magno studio electionem mediorum, quæ adhiberi soleant ad sustentationem propriam, aut patrimonij sui augmentum: ita vt ab ijs omnibus abstineant, quæ speciem habent auaritiæ & negotiationis profanæ; nec vlli commercio aut occupationi sæculari dent locum in eo gradu, quo per Sacros Canones prohibentur: & quo magis ab eis recesserint; eò ipsi erunt perfectiores, poteruntque maiori cum quiete & pietate munda sua obire. Nam, vt Sacri Apostoli in quodam Canone dixerunt: nullus potest duobus Dominis bene seruire, & Christus ipse Dominus; f. *Non potestis Deo seruire, & mammonæ;* ac multò minus Deo & auaritiæ, & sacris Ministerijs, simul & negotijs profanis. Et vt S. Cyprianus notat, cum Sacerdotibus & Clericis præcipue loquitur Apostolus, cū ait: *g. Nemo militans Deo implicat se negotijs secularibus.* Dedecet enim Diuinis ministerijs mancipatos, pecuniæ seruire, & negotiationibus sæculi implicari. *Non sæculi* (ait S. Augustinus) *sed eorum, quæ Dei sunt, negotiatores sumus.* Et cum Christus Dominus noster (vt aduertit S. Chrysostomus) *ieicit de templo negotiatores,* vt significaret, quàm procul à domo Dei tales negotiationes esse debeant, propter magnam turbationem; quam adferunt; & quòd vix absque fraudibus, prædis, alijsque iniustitijs & auaritijs exerceri possint; quantò minus volet, Ministros Catholicæ suæ Ecclesiæ, eis-

dem

Epist. ad Nepotian. omnia habet; sed disiunctim.

”
”
”

21. qu. 3. per totam.

D. 86. c. Peruenis. Ca no. 80.

f. Mat. 6. 24

Lib. 11. Epist.

9. & refert.

21. q. 3. c.

Cyprianus.

g. 2. Tim.

2. 4.

Serm. 27. ad

Fratres.

Homil. 38.

Impofit.

D. 8. 8. c. eii

iens. & c.

quoniam ex

S. Augu. in

Pfal. 70.

6 Psal. 70.
5.

in eum locū.

Epist. 1. ad
Iacobum.

Seff. 25. De
creto de Re
form. c. 1.

Tract. 5. c. 23
ponitur tre-
mendum
exemplum

dem irretiri? & cum Dauid dixerit; h *Quoniam non cognovi literaturam* (sive negotiationes) *introibo in potentias Domini*; quasi diceret: quod ignarus essem rationum & computationum, commerciorum & negotiationum, illis omissis, accessi ad potentias Domini; quia, ut S. Augustinus explicat, huiusmodi occupationes ineptum hominem reddunt ad agendum cum Deo. Æquum igitur est, Sacerdotes & Ministros Euangelicos negotiationes illas deserere: siquidem ex officio debet intrare in sancta Sanctorum, & opera Diuinæ omnipotentiz considerare, & familiariter cum Deo suo agere, & horas Canonicas legere, fundendo orationes pro fidelibus omnibus. Et hoc nomine refert Sanct. Clemens, dictum sibi à S. Petro: multum refert, ut sine reprehensione viuas, & cum omni diligentia expedias te ab omnibus huius vitæ occupationibus: pro nemine fide iubeas, nec alicui in litibus patrocineris, nec in negotia secularia te ingeras. Non enim fecit te Deus iudicem causarum secularium, nec earum curam tibi iniunxit: ne fortè huiusmodi negotijs immerfus, non possis tuis ministerijs attendere.

§. II.

VT ECCLĒSIATICI ab omni cupiditate sint magis expediti, necesse est, eos virili animo mortificare inordinatum ad consanguineos & cognatos affectum: ex quo non mortificato grauissima incommoda & difficultates oriri solent: quod eos promouere & locupletare possint. Quod testatur S. Tridentinum Concilium, agens de Episcopis, & explicans: idem de reliquis Ecclesiasticis esse intelligendum; quam maxime (inquit) potest, eos sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia Seminarium extat, penitus deponant. Quæ autem grauiora damna esse possunt: quàm eos facere quasi hæredes suarum dignitatum; aut illis, etiam si indignis, similes alias procurare, & quasi primogenituram in eis erigere; & ut eos locupletent, elemosynas pauperibus denegare; adeoque anxios de eorum promotione esse, quasi proprii essent filij? Ex quo ortum habuit decantatum illud carmen:

Cum factor rerum priuauit semine Clerum:

Ad Sathana uorum successit turba nepotum.

Cuius hic est sensus: cum Deus prohibuisset Clericos habere vxores, & filios procreare: Sathan, ut sui voti compos euaderet, loco filiorum illis constituit nepotes: qui non minus eos impediunt, & ab officio retrahunt, quàm si essent proprii filij. Quod si ob Dei obsequium matrimonio renuntiarunt, iurique filios procreandi: quanta stulticia est, curis nepotum & propinquorum carnalium ita sese implicare, ut eorum causa pereant? Mortificent igitur prauum huiusmodi affectum, memores eius, quod

Moyle